

Energistyrelsen
Per Stokholm
Amaliegade 44
1256 København K

22. december 2004
Tlf 4590 9221
bfr@gastra.dk

Høring vedrørende redegørelse til Folketinget om lovovervågning for Naturgasforsyningsloven

Den 31. maj 2000 blev lov om naturgasforsyning vedtaget. Denne lov blev revideret den 7. juni 2001 og 9. juni 2004 med det formål yderligere at styrke udviklingen mod et liberaliseret gasmarked.

Det er Gastras opfattelse, at man med disse lovkomplekser er nået et godt stykke mod et fuldt liberaliseret gasmarked i Danmark.

Naturgasforsyningsloven indeholder således allerede en række tiltag, der skal sikre etableringen af et velfungerende marked:

- Gastra er blevet dannet som et uafhængigt transmissionsselskab.
- Der er fuld markedsåbning med frit leverandørvalg for alle kunder.
- Markedsmodellen er et simpelt entry / exit system med én exitzone,
- Mulighed for at købe kapacitetskontrakter af varighed helt ned til en dag
- Mulighed for handel med både kapacitet og gas på et sekundært marked.

Danmark er med udgangspunkt heri rykket fra en lav placering til en delt andenplads i EU-Kommissionens årlige benchmark-rapport om implementering af det indre marked for gas.

Det skal understreges, at denne udvikling er gået hurtigt og der skal bruges tid og ressourcer på at opbygge kompetencer og erfaring til at understøtte disse tiltag.

Gastra er dog samtidig af den opfattelse, at der fortsat er en række områder, der kræver opmærksomhed, og som er af betydning for et velfungerende samlet dansk og europæisk gasmarked.

Unbundling af infrastruktur

Transmissionssettet er i løbet af 2004 med succes blevet udskilt fra kommercielle aktiviteter. Den øvrige infrastruktur (lager- og distributionsselskaber samt søledningerne) er ikke på tilsvarende måde udskilt. Dette indebærer et naturligt

Gastra A/S
Bregnerødvej 133D
3460 Birkerød
Tlf 4590 9100
Fax 4590 9110
www.gastra.dk
CVR 27 21 03 68

behov for regulering og opfølgning, så der også i den daglige drift og ledelse løbende sikres en klar adskillelse.

Det skal desuden bemærkes, at de præcise tekniske, operationelle og kommercielle skilleflader mellem transmission og lager i det liberaliserede marked endnu ikke er fuldt afklaret, men at dette forventes at ske primo 2005 samtidig med fastlæggelsen af et revideret forsyningsikkerhedskoncept.

Der skal i denne sammenhæng især gøres opmærksom på vigtigheden af, at systemoperatøren (Gastrå) har adgang til lagrene, således at det samlede system til hver en tid kan drives optimalt og at forsyningsikkerheden kan opretholdes.

Velfungerende gasmarkeder

Også efter gennemførelsen af fuld markedsåbning på det danske gasmarked er der en høj markedsconcentration på både producentsiden samt på det danske engros- og detailmarked, ligesom markedet er præget af langsigtede aftaler. Det er derfor vigtigt at følge markedsudviklingen med henblik på at sikre øget likviditet og konkurrence.

Gastrå har analyseret mulighederne for at øge likviditeten på det danske gasmarked gennem en gasbørs. Det har dog vist sig, at den begrænsede likviditet på markedet pt. ikke giver grundlag for en sådan børs. En af nøglerne til at skabe denne likviditet ligger hos de kommercielle aktører - evt. i form af *market makers*.

Alternative forsyningskilder - fx i form af nye rørforbindelser - vil også kunne medvirke til at øge likviditeten på markedet og forbedre forsyningsikkerheden.

Også på detailmarkedet kan det overvejes tiltag med henblik på at opnå højere likviditet og konkurrence. På detailmarkedet er antallet af leverandørskift begrænset, selvom der er frit leverandørvalg for alle kunder.

Et øget antal leverandørskift forudsætter dog, at flere aktører entrerer det danske marked, samt at eksisterende gasleverandører i højere grad konkurrerer om at tiltrække kunder.

Det skal dog bemærkes, at den lave leverandørskifte-aktivitet delvist kan skyldes, at det danske slutkundeprisniveau generelt er lavt i europæisk sammenhæng, og at gassælgere og gasforbrugere derfor har begrænsede økonomiske incitamenter til at være aktive på det danske marked.

Derfor er det vigtigt, at der i den kommende periode er større gennemsigtighed omkring gaspriser til slutbrugere. Det er således vigtigt, at alle aktører melder priser ind til den internetbaserede prisoversigt (Gasprisguiden). Gasprisguiden har netop til formål at øge gennemsigtigheden omkring, hvilke muligheder gasforbrugerne har, når de skal vælge ny leverandør.

Adgang til gassystemer

Der i dag fri adgang til den danske gasinfrastruktur. Der er dog stadig forskel på de krav, der stilles til de enkelte dele af infrastrukturen. Således er der forhandlet adgang til de danske lagre. Endvidere er der endnu ikke sket en harmonisering af vilkår og betingelser for adgang til distributionsnettene.

Det er vigtigt at understrege, at det danske gasmarked ikke bør betragtes isoleret, men at den europæiske gassektor betragtes som én regional sektor. Samspillet med gassystemerne i Danmarks nabolande og med rørledningerne tilsluttet den danske infrastruktur er vigtigt. Udviklingen i disse systemer med hensyn til at udvikle og tilpasse adgangsvilkår og regler til det liberaliserede europæiske gasmarked er på en række områder bagefter udviklingen i Danmark.

Sunde incitamenter

Vigtigheden af at skabe sunde forretningsmæssige incitamenter for infrastrukturselskaber er understreget - både af EU-kommissionen, CEER (de europæiske regulatorer) samt af brugere og kunder.

Det er således vigtigt, at de lovgivningsmæssige rammer til stadighed understøtter sunde økonomiske incitamenter, der tilskynder til effektiv drift samt tilskynder at infrastrukturselskaberne løbende forbedrer og udvikler produkter og vilkår.

Det er i denne sammenhæng særlig vigtigt at pege på behovet for at sikre incitamenter til at foretage investeringer i ny infrastruktur, der skal understøtte udbygningen af gasmarkederne og udviklingen af konkurrence mellem gasleverandører.

Forsyningssikkerhed

EU Direktivet 2004/67/EF af 26. april 2004 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden lægger nye rammer for håndtering af forsyningssikkerheden i de enkelte medlemslande.

Direktivet vurderes ikke umiddelbart at kræve store ændringer i forhold til, hvordan forsyningssikkerheden hidtil har været håndteret i Danmark, men det liberaliserede marked har ændret de enkelte aktørers rolle og ansvar. I forhold til direktivet er det derfor væsentligt, at disse nye roller defineres klarere end hidtil.

Gastra har ifølge loven ansvaret for forsyningssikkerheden, og Gastra vil også fremover leve op til dette ansvar. I det liberaliserede marked er der et udvidet behov for præcise beskrivelser af ansvarsfordelingen.

Gastra gennemfører i øjeblikket en revision af det danske nødforsyningsstrategi. Revisionen gennemføres som en følge af at der er vedtaget den ny naturgasforsyningslov, at Gastra er blevet unbundet fra DONG koncernen samt at liberaliseringen af gasmarkedet har sat nye rammer for både det tekniske og kommer-

cielle set-up. Det følger naturligt af liberaliseringen, at Gastra løser nødforsyningsopgaven ved at inddrage de nye muligheder, som markedet giver.

Med venlig hilsen

Tore Harritshøj
Gastra A/S

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
att.: Per Stokholm

11. januar 2005
Tlf 4517 1505
Fax 4576 9104
jbp@dong.dk

Høringssvar vedr. "redegørelse til Folketinget om lovovervågning af lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning".

DONG takker for modtagelsen af ovennævnte høringsskrivelse fra Energistyrelsen.

Som tidligere drøftet med Energistyrelsen er høringmaterialet først modtaget den 16. december 2004, dvs. efter udløb af den oprindelige høringsfrist pr. 15. december 2004, og besvarelsen pr. dd. er begrundet i dette forhold.

Til høringsskrivelsen har vi følgende at bemærke:

Generelt

Det er DONGs overordnede vurdering, at der med lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning med senere ændringer er etableret et velfungerende marked for forsyning, distribution, transmission og oplagring af naturgas. Denne vurdering er uddybet i de enkelte afsnit neden for.

Med den gældende naturgasforsyningslov - herunder lovens krav om selskabsmæssig adskillelse af handels- og infrastrukturaktiviteter, gennemførelse af fuld markedsåbning pr. 1. januar 2004 for alle ca. 330.000 gaskunder i Danmark samt senest lovforslaget om etablering af et uafhængigt selskab til varetagelse af ejerskab af systemansvar samt transmission på el- og gassiden - opfylder Danmark det reviderede gasdirektiv, som trådte i kraft i EU i august 2003.

Danmark er herved blandt de EU-medlemslande, som er længst fremme i liberaliseringsprocessen. I relation til fuld markedsåbning i medlemsstaterne er Danmark således 3½ år forud for den i gasdirektivet fastsatte EU-tidsfrist pr. 1. juli 2007.

DONG A/S
Agern Alle 24-26
2970 Hørsholm
Tlf 4517 1022
Fax 4517 1044
www.dong.dk
CVR 36 21 37 28

Forsyning

Efter den fulde markedsåbning er konkurrencen om kunderne på det danske marked skærpet betydeligt. Pr. 1. november 2004 er 10 aktører registreret som gasleverandører på det danske marked. Foruden DONG A/S er det Elsam, Energi E2, Eon/Ruhrgas, HNG, Midt-Nord, Nordjysk Elhandel, Shell, Statoil Gazelle og Sydkraft.

Konkurrencen har ført til udvikling og markedsføring af en række nye produkter, som skaber værdi for kunderne. Eksempelvis kan DONGs privatsåvel som erhvervskunder som alternativ til en variabel naturgaspris vælge finansielle produkter, som fastlåser prisen helt eller afgrænser udsvingsmulighederne med et loft eller et interval alt efter kundens nærmere ønske. Hertil kommer forskellige CO₂-kvote produkter, som hjælper kunderne til at afdekke deres CO₂-kvote forpligtelser, hvorved kunderne undgår at skulle bruge ressourcer på at følge CO₂-kvotemarkedet.

Til de decentrale kraftværker tilbyder DONG en række specialiserede produkter, som kan hjælpe værkerne med at håndtere opgaver, som følger af overgangen fra treledstarif til markedsafregning for værkernes elproduktion pr. 1. januar 2005, herunder planlægning og optimering af produktion og elsalg. Herved bliver kraftværkerne bedre rustet til at agere på elmarkedet, hvilket bidrager til at styrke konkurrencen inden for el.

Ca. 8 pct. af markedet - opgjort i mængder - havde skiftet naturgasleverandør allerede fra tidspunktet for den fulde markedsåbning, pr. 1. januar 2004. Der er pr. dags dato foretaget leverandørskift for 344 målersteder i DONGs distributionsområder, svarende til ca. 15 pct. af de distribuerede mængder. For det danske marked som helhed andrager omfanget af leverandørskift omkring 20 pct. af de distribuerede mængder.

Den store andel af leverandørskifter på gasmarkedet i løbet af 2004 understreger, at adgangen til naturgassystemet fungerer effektivt, både med hensyn til fremkomsten af nye aktører samt kundernes adgang til gas.

Konkurrencesituationen på det danske gasmarked vurderes at ville tiltage yderligere over de kommende år, blandt andet fordi de etablerede konkurrenter, der som nævnt omfatter flere kapitalstærke, internationale energiselskaber, forventeligt vil søge at styrke deres markedsposition.

Distribution

Siden 2001 har DONG Distribution til Energitilsynet anmeldt og offentliggjort tariffer for distributionsydelser samt aftalegrundlaget med forbrugere (distributionsaftaler, -betingelser og -tilsagn) og gasleverandører (forbrugerhåndteringsaftalen).

Med ændringerne af Naturgasforsyningsloven af 1. juli 2004 trådte ex ante reguleringen af transmissions-, distributions- og LNG-selskaber i kraft. Energitilsynet skal efter bestemmelserne i Naturgasforsyningsloven med virkning pr. 1. juli 2004 godkende metoder for fastsættelse af transmissions- og distributionspriser og vilkår på naturgasområdet inden prisernes og vilkårenes ikrafttrædelse.

Som følge heraf har DONG Distribution i september 2004 anmeldt og offentliggjort selskabets metoder for priser og betingelser gældende pr. 1. oktober 2004. Endvidere er i anmeldelsen redegjort for baggrunden for de gældende aftaler på distributionsområdet samt disses sammenhæng med Regler for Gastransport. Energitilsynet har i november 2004 godkendt DONG Distributions anmeldte metoder for priser og betingelser.

Forud for markedsåbningen er gået et omfattende udrednings- og planlægningsarbejde i de danske distributionselskaber og det nuværende Gastra, der etablerede reglerne for markedsåbningen. Som led i denne proces etablerede selskaberne it-systemer til understøttelse af skifte af gasleverandør og udveksling af informationer om de enkelte gasleverandørers leverancer til deres kunder. I november 2003 var regler og procedurer til de første leverandørskifter på plads, og efter en kort indkøringsperiode har markedsadministrationen fungeret efter hensigten. Således er alle gasleverandørskift blevet effektueret til tiden.

Markedsåbningen har medført nye opgaver for distributionselskaberne inden for administration af leverandørskifte, måledataindsamling, udveksling af forbrugsoplysninger og afregning for transport af naturgas gennem distributionsnettet.

Det er vurderingen, at Gastra og de danske distributionselskaber har medvirket til en effektiv planlægning af naturgasdistributionen, og selskaberne har et løbende samarbejde med henblik på at sikre fortsat omkostningseffektivitet.

Transmission og forsyningssikkerhed

Gastra (fra 2005 Energinet Danmark) varetager gastransmissionsansvar og -forsyningssikkerhed i Danmark. Det er DONGs vurdering, at begge opgaver varetages på udmærket og effektiv vis inden for lovgivningens rammer, og at dette også vil være tilfældet fremover. DONG har selv medvirket hertil i forbindelse med arbejdet omkring en hensigtsmæssig udskillelse af Gastra.

I relation til gasmarkedets funktion er det væsentligt, at hovedprincipperne i det nugældende transmissionstarifferingssystem bevares. Herunder at prisen til den enkelte kunde bl.a. afhænger af kundens belastning af transmissions-systemet, således at en kunde, som aftager naturgassen "jævnt" hen over året får en billigere transport end en kunde, som aftager det meste af naturgassen i vintermånederne, fordi førstnævnte kunder udnytter infrastrukturen bedre og dermed til lavere omkostninger.

De kunder, der har det mest "jævne" aftag, er typisk de store procesvirksomheder, som ofte har mulighed for at anvende både kul, fuelolie og naturgas. Med en højere transmissionsbetaling vil de proceskunder, der har valgt at skifte fra fuelolie og kul til naturgas, få en tilskyndelse til at skifte tilbage til fuelolie og kul.

For så vidt angår transit af naturgas, som typisk leveres "jævnt", vil en afskaffelse af kapacitetsbetalingen resultere i en højere transportbetaling, hvilket vil kunne reducere transitmængderne gennem det danske naturgas-system - og dermed øge transportprisen for de resterende transportkunder.

Samlet set vil en væsentlig reduktion eller afskaffelse af kapacitetsbetalingen på transport af naturgas kunne føre til en negativ spiral med højere transmissionsbetalinger, skifte til andre brændsler samt højere transitpriser, hvor færre og færre transportkunder kommer til at betale de samlede infrastrukturomkostninger. Højere transmissions- og transitomkostninger på det danske marked vil endvidere påvirke konkurrencesituationen på det nordeuropæiske gasmarked til ugunst for de danske forbrugere.

Lager

Regulering

Priser og betingelser for lagerydelser skal fastsættes således, at der ikke diskrimineres mellem systembrugere, at der ved prisfastsættelsen skal tages hensyn til selskabernes omkostninger samt, at der skal kunne opnås et rime-

ligt afkast af den i selskaberne investerede kapital. Endvidere må priserne ikke i væsentlig grad overstige prisniveauet på tilsvarende markeder.

Siden 2001 har DONG Lager til Energitilsynet anmeldt og offentliggjort tariffer for lagerydelser samt anmeldt alle forhandlede aftaler med lagerkunder.

DONG Lager har siden 1. juli 2002 solgt lagerkapacitet til tredjeparter, herunder til Gastra med henblik på selskabets varetægelse af forsynings sikkerheden for naturgas. Der er til dato ikke afvist kunder, som har anmodet om lagerkapacitet. Lagerydelserne afsættes på både standardvilkår og forhandlede vilkår, og der er tale om en bred vifte af produkter, som bidrager til et velfungerende marked for lagerydelser.

Det vurderes, at den gældende regulering indeholder tilstrækkelige tilskyndelser til fortsat omkostningseffektivisering. Hertil kommer markedets påvirkning af priserne, både i form af det direkte pres som følge af den fri udbudsret af lagerkapacitet samt de indirekte alternative lagermuligheder, der ligger i blandt andet kraftværkernes mulighed for at skifte mellem forskellige brændsler.

Lagerydelser

Standard Lageraftaler tilbydes i et pakkekoncept bestående af volumen, injektion- og udtrækskapacitet i faste indbyrdes forhold. Der tilbydes to forskellige lagerpakker, én med stor injektions-/udtræksfleksibilitet og en med mindre injektions-/udtræksfleksibilitet. Ved kombination af de to standardlagerpakker kan langt de fleste kunders lagerbehov dækkes.

Hvis en transportkundes lagerbehov ikke kan dækkes af de to standardlagerpakker, har transportkunden mulighed for at forhandle om indgåelse af en lageraftale på forhandlede vilkår. Transportkunderne kan således forhandle om:

- Kontraktperiode og/eller kontraktlængde
- Forholdet mellem volumen, injektionskapacitet og udtrækskapacitet
- Fyldningskrav mv.

Hovedparten af de eksisterende lageraftaler er indgået på standardvilkår.

Udover udbud af lagring af naturgas faciliterer DONG Lager også overdragelser mellem transportkunder. En overdragelse kan vedrøre selve naturgasen (lagergasoverdragelse), købte kapaciteter i henhold til lageraftalen (la-

gerkapacitetsoverdragelse) eller vilkår knyttet til lageraftalen (hhv. overdragelse af fyldningskrav og overdragelse af udtræksgrænser).

For at lette muligheden for overdragelser mellem transportkunder har DONG Lager etableret et Bulletin Board, hvor transportkunderne kan få kendskab til de øvrige kunders ønsker om køb og/eller salg af kapaciteter.

Markedet for lagerydelser er således kendetegnet ved et stort produktudbud, som tilgodeser kundernes behov, og ingen knaphed i relation til opfyldelse af lagerefterspørgslen.

Behov for yderligere tiltag - samfakturering

Med lov nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af el-, naturgas- og varmforsyningsloven, sikres forbrugerne mulighed for én faktura, idet loven indeholder en bemyndigelse til økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte regler om samfakturering af de ydelser, forbrugeren modtager i henhold til loven, jf. naturgasforsyningslovens § 14, stk. 4 og elforsyningslovens § 22, stk. 4.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bemyndigelsen kun vil blive taget i anvendelse, såfremt det viser sig, at distributionsselskabet er tilbageholdende med på rimelige vilkår at give naturgasleverandørerne adgang til på forbrugernes vegne at udsende én samlet faktura for den fulde leverance, inkl. tariffer, afgifter m.v. til forbrugeren.

Det er DONGs opfattelse, at der er behov for en udnyttelse af hjemlen til at fastsætte regler om samfakturering.

Efter den gældende *Gasmarkedmodel 2004*, som er vedtaget af de danske gastransportselskaber i forbindelse med markedsåbningen, får kunder der vælger ny leverandør to fakturaer, idet alle kunder skal betale for transport og afgifter direkte til distributionsselskabet. I DONGs distributionsområde i Syd- og Sønderjylland samt i Syd- og Vestsjælland kan gasleverandørerne dog vælge selv at fakturere kunderne for distribution og afgifter.

I den nuværende situation må både el- og gasleverandører igennem tids- og omkostningskrævende brevvekslinger med net-/distributionsselskaberne og eventuelt efterfølgende klagesager i Energitilsynet, hvis retten skal håndhæves. Endvidere er det byrdefuldt og uforståeligt for mange kunder, at de skal

have to regninger for deres el- eller gasleverance, blot fordi de vælger nye leverandører.

Der vurderes at være et udbredt kundeønske om én samlet faktura, hvorved kunden får en overskuelig energiafregning, mindre administration og evt. færre betalingsomkostninger, ligesom kundens kontrol af energiafregningen styrkes. Samtidig undgås et dobbelt system hos net-/distributionsselskab og energileverandør til kundefakturering, kreditvurdering mv.

Allerede i dag tilbyder EnergiDanmark elkunder inden for eget forsyningsområde mulighed for kun én faktura, og fra 1. februar 2005 vil NESAs give samme mulighed til elkunderne i dette selskabs forsyningsområde. Der arbejdes endvidere hen imod en samlet løsning for elsektoren, som vil gøre det muligt at foretage samfakturering fra efteråret 2005. Dette arbejde bør kunne give inspiration til en samfaktureringsløsning inden for gassektoren.

Med venlig hilsen

Jakob B. Poulsen

Underdirektør, Forretningsudvikling

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K.
Att: Per Stokholm

Dato: 14.12.2004

**Høringsvar vedrørende redegørelse til Folketinget om lov-
overvågning for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasfor-
syning**

1. Energistyrelsens anmodning

Energistyrelsen har med brev af 1. december 2004 anmodet om HNG I/S' og Naturgas Midt-Nord I/S' (MN) vurdering af, hvorvidt naturgasforsyningsloven lever op til intentionerne med særlig vægt på

- Etablering af et velfungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet
- Hvorvidt adgangen til naturgassystemet fungerer tilfredsstillende
- Om en høj grad af forsyningssikkerhed er tilgodeset

2. Et velfungerende marked og adgangen hertil

2.1. Generelt

Naturgasforsyningslovens bestemmelser om et velfungerende marked og adgangen hertil er meget generelle og principielle og omhandler

- Ret til frit leverandørvalg
- Adgang til distribution, transmission og lager

Hertil kommer naturgasforsyningslovens bestemmelser om selskabsmæssig adskillelse af transmissions-, distributions-, forsynings- og lageraktiviteter, samt om bestemmelserne om en uafhængig systemoperatør for transmissions-systemet.

De danske distributions- og transmissionsselskaber har i fællesskab udmøntet naturgasforsyningslovens generelle bestemmelser og udarbejdet det operative regelsæt (Gasmarked2004) for det fuldt åbne danske gasmarked, herunder en udmøntning af naturgasforsyningslovens bestemmelser om retten til frit at vælge naturgasleverandør og retten til mod betaling at benytte naturgasanlæg.

Fra den politiske beslutning om fuld markedsåbning blev truffet var der kun meget kort tid til tidspunktet for den fulde markedsåbning. Bestemmelserne i Gasmarked 2004 blev derfor udarbejdet under meget stort tidspres – ofte parallelt med specifikation af krav til helt nye IT-systemer. Reelt havde aktørerne ca. 1 år til at forberede den fulde markedsåbning.

Det er HNG's og MN's generelle vurdering at der fra 1. januar 2004 er etableret et regelsæt, som udgør et godt grundlag for et velfungerende gasmarked med tilfredsstillende muligheder for adgang hertil.

For naturgasforbrugeren er det meget enkelt at gennemføre et leverandørskifte. Naturgasforbrugeren skal blot indgå en aftale herom med en ny gasleverandør. Gasleverandør og distributionsselskab tager herefter i fællesskab hånd om administrationen af selve leverandørskiftet. Hertil kommer at skift af leverandør er gratis for gasforbrugeren – uanset hvor ofte forbrugeren benytter sig af retten til leverandørskift. Leverandørskift kan foretages 1 gang hver måned med en måneds varsel.

Endvidere er der efter HNG's og MN's opfattelse nem og enkel adgang for gasleverandører til at levere naturgas i Danmark; der er en enkel godkendelsesprocedure baseret på ikke-diskriminerende kriterier, og der kræves kun en beskeden sikkerhedsstillelse. Som udgangspunkt forventes det, at alle leverandører har etableret nærmere specificerede systemer til elektronisk udveksling af forbrugsdata, men det er ikke noget ufravigeligt krav.

Distributions- og transmissionsselskaberne var endvidere organisatorisk og IT-mæssigt klar til at administrere reglerne fra 1. januar 2004, og var således ikke til hinder for etableringen af et velfungerende marked.

Følgende fakta understøtter HNG's og MN's vurderinger.

Indtil videre er der i HNG's og MN's distributionsområder godkendt 9 nye leverandører (dvs. leverandører som ikke var aktive på det danske gasmarked før 1. januar 2004).

I MN's distributionsområde blev der pr. 1. januar 2004 gennemført 89 leverandørskift, svarende til at et årsforbrug på ca. 100 mill. m³ skiftede til en anden leverandør. I hele 2004 er der gennemført i alt ca. 470 leverandørskift. Herved er et årsforbrug på ca. 380 mill. m³ skiftet til en anden leverandør, svarende til ca. 1/3 af det årlige forbrug af naturgas i MN's distributionsområde.

I HNG's distributionsområde blev der pr. 1. januar 2004 gennemført 86 leverandørskift, svarende til et årsforbrug på godt 6 mill. m³. I hele 2004 er der gennemført i alt ca. 650 leverandørskift. Herved er et årsforbrug på godt 30

mill. m³ skiftet til en anden leverandør, svarende til ca. 3 % af det årlige forbrug af naturgas i HNG's distributionsområde.

Som det på forhånd var forventet, er det primært de største naturgasforbrugere, som til en start har benyttet sig af deres ret til skift af leverandør. Dette sammen med den forskellige kundesammensætning i HNG's og MN's distributionsområder forklarer forskellene i skiftet forbrug.

2.2. Samfakturering

I henhold til naturgasforsyningslovens § 14 kan ministeren fastsætte nærmere regler om samfakturering, således at naturgasleverandørerne fakturerer naturgasforbrugeren også for distributionsselskabets ydelser. Efter HNG og MN's opfattelse vil implementering af bestemmelsen

- Påføre leverandørerne øgede risici (herunder nødvendiggøre en ganske væsentlig sikkerhedsstillelse) og øget administration i forbindelse med opkrævning af afgifter og distributionstarif
- Påføre leverandøren øgede krav til omkostningstunge IT-systemer og (elektronisk) udveksling af data med distributionsselskaberne

Det vil efter HNG og MN's vurdering favorisere den meget store og veletablerede gasleverandør på det danske marked, og kan holde nye og mindre aktører ude.

Efter HNG's og MN's opfattelse kan naturgasforsyningslovens hensigt med hensyn til at forbrugerne kun modtager én regning mere hensigtsmæssigt opfyldes ved at distributionsselskaberne forestår samfaktureringen. En sådan løsning vil ikke få de uheldige konsekvenser for konkurrencesituationen som beskrevet ovenfor. Løsningen vil samtidig sikre muligheden for, at gasforbrugere fortsat modtager informative afregninger.

2.3. Køb af transportrettigheder

I dag kræver adgang til transport gennem det danske transmissionsnet indgåelse af transportaftale med Gastra samt bestilling af og betaling for transportkapacitet. Systemet giver de købere af transportkapacitet som har mange gasforbrugere puljefordele i forhold til de købere som har få gasforbrugere. Der er en ganske betydelig administration forbundet med systemet, ligesom det i transmissionssystemet (på grossistmarkedet) ikke er muligt at adskille transporten fra selve gasleverancen.

Distributionsselskaberne har et meget enkelt system, som ikke nødvendiggør indgåelse af særskilte transportaftaler, og som indebærer fuld gennemsigtighed i prissætningen af distributionstransport hhv. selve gasleverancen, samt fuld adgang for alle gasleverandører til at forsyne de forbrugere, som de indgår aftale med. Et enkelt distributionsselskab overvejer dog indførelsen af samme system som i transmissionsnettet.

Der er tilstrækkelig kapacitet i de danske transmissions- og distributionsnet, og der er efter HNG og MN's opfattelse derfor ikke et dokumenteret behov for det anvendte kapacitetsreservationssystem. Tværtimod er der efter HNG og MN's opfattelse en unødigt bureaukratisk adgang til transmissionssystemet. Det er tillige HNG's og MN's indtryk, at der blandt aktørerne på det danske gasmarked er et generelt ønske om en mere enkelt og ubureaukratisk adgang til transmissionssystemet, eksempelvis det samme system som praktiseres i distributionsnettene. HNG og MN skal dog samtidig understrege at systemet fungerer og at det giver reel adgang til transmissionssystemet og dermed det danske gasmarked.

I dag er det ikke muligt for en gasforbruger eller en gasleverandør at finde en egentlig markedspris på naturgassen. Det forudsætter bl.a. en gasbørs.

Med det overordnede formål at fremme konkurrence og gennemsigtighed mest muligt, bør etableringen af en gasbørs derfor efter HNG's og MN's opfattelse tilskyndes kraftigt. Efter HNG's og MN's vurdering understøtter det bestående kapacitetsreservationssystem i transmissionssystemet ikke etableringen og driften af en gasbørs. Kapacitetsreservationssystemet bør derfor erstattes af det bestående system i distributionsnettene eller på anden måde tilpasses således at det er mere gennemsigtigt og enkelt og foreneligt med driften af en gasbørs.

2.4. Nordsøledningerne og lagrene

HNG og MN er af den opfattelse, at gasledningerne, som transporterer gas fra de danske Nordsøfelter til Danmark samt lagrene er en del af den danske gasinfrastruktur. Med det formål at hele gasinfrastrukturen underlægges offentlig regulering samt forbliver i offentligt ejerskab bør Nordsøledningerne og lagrene derfor overføres til Gastra/Energinet Danmark.

3. **Tilskyndelser til omkostningseffektivitet**

Naturgasforsyningslovens krav om selskabsmæssig adskillelse af aktiviteter har i sig selv øget gennemsigtigheden og bidraget til at sætte fokus på det enkelte selskabs omkostninger.

Naturgasforsyningslovens bestemmelser om priser og indtægtsrammer udgør det regulatoriske grundlag for tilskyndelser til omkostningseffektivitet i monopolselskaberne (de bevillingpligtige virksomheder). Bestemmelserne om indtægtsrammer har hidtil ikke været udmøntet og har derfor ikke givet HNG og MN incitament til omkostningseffektivitet.

Den 23. juni 1999 indgik HNG og MN en aftale med staten (Skt. Hans-aftalen), som bl.a. indebærer

- At gælden i HNG og MN skal være afviklet samtidig for de to selskaber og inden udgangen af 2014 efter et robust program

- At HNG og MN for at kunne afvikle gælden senest 2014 skal gennemføre væsentlige driftsbesparelser, og
- At HNG og MN etablerer et samarbejdsselskab som danner rammen for et tættere driftsmæssigt samarbejde mellem selskaberne

Skt. Hans-aftalen, der danner baggrund for væsentlige dele af naturgasforsyningsloven, har siden dens indgåelse været HNG's og MN's reference for gældsafvikling og driftsbesparelser. Siden aftalens indgåelse har HNG og Midt-Nord reduceret omkostninger med 25 - 30%. HNG og MN har dermed mere end opfyldt de besparelser der blev forudsat i referencebudgettet i forbindelse med Skt. Hans-aftalen. Besparelserne er bl.a. opnået ved

- Etablering af fælles HNG-MN forsyningselskaber
- Etablering af fælles afdelinger på tværs af de to distributionsselskaber
- Interne effektiviseringer i øvrigt

HNG og MN benchmarker i øvrigt løbende med både danske og udenlandske distributionsselskaber. HNG og MN ligger blandt de bedste i disse benchmarks.

4. Forsyningsikkerhed

Den danske forsyningsikkerhed er efter HNG's og MN's opfattelse ikke ændret som følge af markedsåbningen i almindelighed eller specifikke bestemmelser i naturgasforsyningsloven.

5. Afsluttende bemærkninger

Grundlæggende er HNG og MN af den opfattelse at naturgasforsyningsloven og markedsreglerne tilsammen udgør en hensigtsmæssig ramme for et velfungerende gasmarked. Der er derfor ikke noget presserende behov for yderligere regelændringer og -tilpasninger. HNG og MN skal derfor anbefale at yderligere lov- og regelændringer afventer at de praktiske erfaringer med de nuværende regler høstes og analyseres nærmere.

Med venlig hilsen

Niels Erik Andersen
Adm. dir. HNG I/S

Peter Vadstrup Jensen
Konst. adm. dir
Naturgas Midt.Nord I/S

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Att.: Fuldmægtig Per Stokholm

14. december 2004

Med henvisning til Energistyrelsens mail af 1. december 2004 fremsendes hermed Naturgas Fyn A/S' bemærkninger vedrørende redegørelse til folketinget om lovovervågning for lov. Nr. 449 af 31. maj om naturgasforsyning - Energistyrelsens J. nr. 60341-0026.

Indledningsvist skal Naturgas Fyn bemærke at det ved en vurdering af om det danske naturgas marked er velfungerende, er nødvendigt at skelne mellem de forskellige led og områder - transmission, distribution, forsyning og oplagring.

For at opnå et kommercielt og velfungerende marked kræver det, at der er mange aktører på markedet samt at disse har lige adgang til de nødvendige ydelser som transmission og lager på ensartede, regulerede, gennemsigtige og ikke diskriminerende vilkår og priser.

Priser og vilkår for forsyning, distribution og transmission er underlagt regulerede vilkår og disse områder er efter Naturgas Fyns opfattelse nu generelt velfungerende.

Med placeringen af lageret hos DONG sker adgangen til oplagring imidlertid på forhandlede vilkår, hvilket betyder at gennemsigtigheden for priser og vilkår ikke er tilstede.

Dette har en uheldig indvirkning på det danske gasmarkedet, hvor alle aktører, for at kunne agere effektivt nødvendigvis må have lige adgang til lagerfaciliteter. Lagerydelser bør således ikke være et konkurrenceparameter men bør være tilgængeligt for alle på ensartede og ikke diskriminerende betingelser.

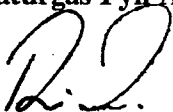
Naturgas Fyn mener derfor det må være en betingelse, at DONG fremover, via lovgivningen, pålægges at udbyde lagerydelserne og fastsætte tariffen på regulerede og gennemsigtige vilkår. Uden regulerede betingelser for lagerydelserne, opstår der efter Naturgas Fyns opfattelse, en diskriminerende og konkurrenceforvridende for alle andre aktører end DONG.

Der arbejdes fortsat med etablering af forsyningssikkerhed, herunder nødforsyning. Det er Naturgas Fyns holdning, at nødforsyningen for at være så effektiv som muligt, alene bør varetages af transmissions- og distributionsselskaberne uden inddragelse af de kommercielle gasleverandører.

Nødforsyning har intet at gøre med kommercielle forhold men er en ren systemoperatøropgave, hvor målsætningen er at stille et minimum af forsyning til nettet til rådighed uden henseende til kommercielle interesser. Samtidig kan inddragelsen af for mange aktører i løsningen af nødforsyningsopgaven medføre at nødforsyningen ikke kan opretholdes som tilsigtet.

Såfremt der måtte være spørgsmål står Naturgas Fyn naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen
Naturgas Fyn A/S

René Voss
Adm. direktør

Til Energistyrelsen
Att.: Peter Stokholm

Med skrivelse af den 1. december 2004 har vi modtaget anmodning fra Energistyrelsen om at fremsende bl.a. vor vurdering af, hvorvidt loven lever op til intentionerne bag lovforslaget.

DENERCO OIL fremsendte i sin tid et høringssvar i forbindelse med fremsættelsen af forslag til lov om naturgasforsyning i foråret 2000. Nedenfor citeres punkterne 2., 3. og 4. nævnt i vort brev af den 18. februar 2000, idet vi bemærker, at disse problemstillinger stadig har aktualitet.

Punkt 2.:

Det må anses for negativt konkurrenceforvridende for selskaber, der som DENERCO OIL A/S p.t. kun har udsigt til naturgasproduktion fra den danske del af Nordsøen, at DONG's søledning, som transporterer færdigbehandlet gas, ikke foreslås behandlet på samme måde som det øvrige transmissionssystem for naturgas.

Punkt 3.:

Det vil være ønskværdigt, at tredjepartsadgang til naturgassystemer baseres på et fast, offentligt tilgængeligt regelsæt og ikke som foreslået på lukkede forhandlinger med en vanskelig og tidskrævende konfliktløsning via Energitilsynet.

Punkt 4.:

Det anses for unødigt konkurrenceforvridende, at EU-direktivets mindstekrav om opsplитning af system- og handelsaktiviteter i selvstændige regnskabskredse ikke også ledsages af en opsplitting i uafhængige selskaber.

I relation til særlig punkt 4 kan eksempelvis fremhæves DONG Naturgas A/S og DONG E&P, og dobbeltrollen som henholdsvis køber af naturgas på den ene side og sælger og rettighedshaver for det gasproducerende felt i licens 7/89, og ydermere også operatør for licenserne 1/90 og 7/86 (Lulita) på den anden side. Denne dobbelrolle, som i praksis opleves som problematisk, vil også kunne få betydning for Licens 7/86 Amalie, såfremt der træffes beslutning om udbygning af dette gasfelt.

Omend ikke direkte omfattet af høringen, men som en uddybning af ovenstående pkt. 2 og 3, tillader vi os også at henvise til vort høringssvar i relation til behandlingen af forslag til bekendtgørelse om adgang til opstrømsledningsanlæg, som blev gennemført i sommeren 2000. Her anbefalede vi i relation til forslagets paragraf 5, stk. 3, at prisen for adgang til opstrømsledningsanlæg fastsættes som de faktiske pro rata omkostninger samt en indenfor branchen rimelig forrentning af den investerede kapital. Formålet hermed var at gøre det klart, at den væsentligste andel af profitten ved kulbrinteproduktion bør gå til de aktører, der skal financiere den største risiko, det vil sige de indehavere af tilladelser, der påtager sig en efterforsknings- og udbygningsrisiko. I Norge er der os bekendt yderligere lagt et procentloft over, hvor stor en forrentning af den investerede kapital ejerne af transmissionssystemer kan indregne som omkostninger og fortjeneste.

Venlig hilsen
Carsten Tolderlund
advokat
DENERCO OIL A/S
Kongevejen 100
DK - 2840 Holte
Tel: +45 4546 9500
Fax: +45 4546 9515

NOTAT

Energistyrelsen
Per Stokholm
Amaliegade 44
1256 København K

15-12-2004
E2
3/1302-0200-0110
/MS

Høring vedr. redegørelse til Folketinget om lovovervågning for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning

Kære Per Stokholm

ENERGITILSYNET

Energitilsynets sekretariat har modtaget Energistyrelsens høringsanmodning af 1. december 2004 vedrørende redegørelse til Folketinget om lovovervågning for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning.

Energitilsynets sekretariat har på baggrund af Energistyrelsens forespørgsel følgende bemærkninger/ vurderinger af, hvorvidt naturgasforsyningsloven lever op til intentionerne bag lovforslaget med særlig vægt på,

1. Etablering af et velfungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet.
2. Hvorvidt adgangen til naturgassystemet fungerer tilfredsstillende.
3. Om en høj grad af forsyningssikkerhed er tilgodeset.

Energitilsynets sekretariat finder generelt, at naturgasforsyningslovens bestemmelser udgør et tilfredsstillende grundlag for etablering af et velfungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet.

Sekretariatet har underbygget vurderingen nedenfor vedrørende de enkelte bevillingsområder. Indenfor distributions- og forsyningspligtområderne har sekretariatet forslag til/ ønsker om præciseringer i loven. Således er det ikke nødvendigvis tilfældet, at Energitilsynet eller sekretariatet har oplevet administrative problemer for så vidt angår disse manglende præciseringer. Imidlertid er det vurderingen, at der med præciseringerne vil blive taget højde for reguleringsmæssige problemer, ligesom det vil skabe parallelitet og gennemsigtighed indenfor og mellem de regulerede sektorer. Sekretariatet har også en generel bemærkning – som er anført under alle bevillingsområderne – om sikring af en samarbejdspligt selskaberne imellem for at opretholde et velfungerende marked.

Det er også – på det foreliggende grundlag – sekretariatets vurdering, at adgangen til naturgassystemet på såvel transmissions-, distributions- og forsyningspligtområdet som på området for oplagring af naturgas, fungerer tilfredsstillende.

Energitilsynet har ikke kompetencer i forbindelse med sikring af forsyningssikkerheden på naturgasmarkedet, og sekretariatet har derfor ikke specifikke bemærkninger på dette område.

1. Etablering af et velfungerende marked for transmissions, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet.

1.1. Transmission

Naturgasforsyningsloven (NGFL) § 38, stk. 1 og 2, giver Energitilsynet kompetencen til at føre tilsyn med rimeligheden af transmissions- og lagerselskabernes priser og betingelser, og via § 41, stk. 1, kompetencen til at give påbud om ændring heraf.

Ved vurdering af prisernes rimelighed har tilsynet i medfør af lovbemærkningerne kunnet forholde sig til forholdet mellem pris og omkostninger forbundet med transmissionsvirksomhed, herunder den af selskabet investerede kapital samt forholde sig til om omkostningerne i forbindelse med driften svarer til omkostningerne ved en effektiv drift.

Energitilsynet har også i vurderingen skullet tage hensyn til priser og betingelser på tilsvarende markeder. Dette giver tilsynet mulighed for at anvende EU- materiale, eksempelvis benchmarkingrapporter, internationale undersøgelser og retningslinier, m.v.

Ifølge den tidligere NGFL § 23, stk. 1, skulle regler for benyttelse af systemet (transmission, distribution og lager) fastsættes af transmissionselskabet *i samarbejde* med foran nævnte selskaber. Pligten til samarbejde fremgår ikke af den ny NGFL § 23, men det fremgår af lovbemærkningerne, at der vil blive fastsat nærmere regler om transmissionselskabets pligt til at drøfte deres regler for adgang til transmissionssystemet med andre naturgasselskaber i en særskilt bekendtgørelse. Dermed er der ikke nogen drøftelsespligt/ samarbejdspligt i forbindelse med distributionselskabernes adgangsvilkår, som de nu selv fastsætter.

Energitilsynet skal nu i medfør af NGFL § 36a, godkende transmissionselskabets metoder for fastsættelse af priser og betingelser (et direktivkrav) inden de træder i kraft. Transmissionselskabet skal i den sammenhæng redegøre for, hvorledes det forventede provenu fra tariffer, gebyrer, etc. relaterer sig til selskabets omkostninger – uden at der dog er tale om en indtægtsrammeregulering.

Konklusion: Energitilsynets sekretariat finder, at reglerne i naturgasforsyningsloven giver de nødvendige redskaber til sikring af etablering af et velfungerende marked for transmission med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet.

Sekretariatet finder dog, at det vil være hensigtsmæssigt med en bestemmelse, som påbyder alle selskaberne at samarbejde om adgangsvilkår, specielt set i lyset af de væsentlig øgede krav til samspil som den fulde markedsåbning stiller.

Sekretariatet imødeser ministerens udmøntning af nærmere regler om indholdet af transmissionsselskabets regler, pligten til at drøfte reglerne med andre naturgas selskaber samt en fastlæggelse af Energitilsynets kompetencer i forhold til regelsættet.

Det bemærkes, at der i forbindelse med Lovforslag om Energinet Danmark bør sikres en klar rollefordeling mellem myndighederne (Energitilsynet og ministeren) og mellem myndigheder og selskaber i Energinet Danmark.

1.2. Distribution og forsyning - overordnede rammer

NGFL § 37, stk. 1 angiver, hvorledes priser for ydelser fra distributionsselskaber og forsyningspligtselskaber skal fastsættes. Der angives i bestemmelsen, hvilke omkostningskategorier, der skal tages hensyn til ved fastsættelsen. Den tilsvarende bestemmelse i varmforsyningsloven (som naturgasforsyningsloven er udskilt fra) angiver ikke blot omkostningskategorierne men også, at der skal være tale om ”indregning af *nødvendige* udgifter”.

Energitilsynet har også mulighed for at vurdere forsyningspligt- og distributions-selskabernes vilkår i henhold til NGFL § 7, stk. 5, som regulerer de bevillingspligtige selskaber i forhold til forbrugerne (i loven defineret som kunder, som køber naturgas til eget forbrug).

Bestemmelsen angiver, at ydelserne skal stilles til rådighed for *forbrugerne* på objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende vilkår. Dette fortolkes i lovbetragtningerne til NGFL § 37, sidste afsnit, således, at Energitilsynet kan føre tilsyn med priser og betingelsers rimelighed (for ydelser fra distributionsselskaber og forsyningspligtselskaber).

1.2.1. Distribution

Distributionsselskabernes priser skal reguleres via årlige udmeldte indtægtsrammer, jf. NGFL § 37a, stk.2, fastsat af Energitilsynet. Energitilsynets sekretariat har ikke endnu fastsat årlige indtægtsrammer for selskaberne, fordi sekretariatet afventer udstedelse af bekendtgørelse til fastsættelse af regler for indtægtsrammerne (NGFL § 37a, stk. 2, 1. pkt.).

Energitilsynet skal også ex-ante godkende metoder for fastsættelse af priser og betingelser i medfør af NGFL § 36a.

Det er nu distributionsselskaberne som fastsætter adgangsvilkår i form af forbrugerhåndteringsaftaler/netkode. Men de bestemmelser, som regulerer distributions-selskabernes ydelser taler alene om prissætningen NGFL § 37 og 37a. Dvs. indholdet af betingelserne reguleres af NGFL § 7, stk.5, der angiver at vilkårene for bevillingspligtige selskaber generelt skal være objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende, jf. ovenfor. Bestemmelsen vedrører som anført kun de forhold, hvor kunden køber naturgas til eget forbrug.

Efter ændring af NGFL § 23, stk. 1, er der ingen bestemmelser som pålægger distributionsselskaberne at samarbejde om adgangsvilkår, hvilket ellers kunne være relevant og nødvendigt for at bibeholde et velfungerende frit gasmarked.

NGFL § 14, stk. 4, indeholder en bemyndigelse til ministeren om at udstede regler for samfakturering. I forbindelse med etablering af Gasmarked2004, blev muligheden diskuteret. Selskaberne valgte dog en markedsmodel, som indbefattede særskilt afregning for distribution og afgifter (to fakturaer), undtaget dog DONG Distribution som gerne ville tilbyde begge løsninger.

1.2.2. Forsyning

NGFL § 37b, stk. 1 indeholder rammerne for en effektivitetsregulering af forsyningspligtselskaberne, og tilsynet godkender i medfør af bestemmelsens stk. 2, prisfastsættelsen efter anmeldelse. NGFL § 28c indeholder bl.a. rammer for vilkår for bevillingspligtige selskabers aftaler med koncernforbundne selskaber.

ETS har ikke - udover bemærkningerne til NGFL § 37, der vedrører både distribution og forsyningspligt, jf. punkt 1.2. - bemærkninger omkring den specifikke regulering af forsyningspligtselskaberne.

1.2.3. Konklusion for distribution og forsyning: Energitilsynets sekretariat finder, at hovedbestemmelsen i NGFL § 37, stk. 1, mangler en vurdering af omfanget af de omkostningskategorier, som selskaberne kan tage hensyn til i deres prissætning (fx at omkostningerne skal være nødvendige), jf. elforsynings- og varmforsyningslovene.

Energitilsynets sekretariat finder, at der mangler en hjemmel til at foretage en rimelighedsvurdering af distributions-(og forsyningspligtselskabernes) priser og betingelser – svarende til hjemlen omfattende transmissions- og lagerselskaber i NGFL § 38, stk.1 og 2.

Sekretariatet finder, at der bør være en bestemmelse i NGFL, som pålægger alle selskaberne at samarbejde om adgangsvilkår og forhold vedrørende det fuldt liberaliserede naturgasmarked.

Sekretariatet finder, at en udnyttelse af ministerens hjemmel til at fastsætte regler om samfakturering – grundet risikoen for at besværliggøre markedsadgang for nye leverandører – bør afvente en nærmere undersøgelse og dialog med branchen.

Der henvises tillige til de foranstående bemærkninger om Lov om Energinet Danmark.

Lager

Priser og betingelser for lageradgang fastsættes i medfør af NGFL § 20a, stk.1, ved forhandling og lagerselskabet skal offentliggøre de kommercielle hovedvilkår for benyttelse af lagrene.

I medfør af NGFL § 38, stk. 1 og 2, har Energitilsynet kompetencen til at påse rimeligheden af priser og betingelser, og give påbud om ændring heraf i medfør af NGFL § 41, stk.1, jf. foranstående bemærkninger derom (i afsnittet om transmission).

Energitilsynets sekretariat modtager anmeldelse af forhandlede lageraftaler, jf. NGFL § 40, stk. 1, nr.1 (ikke aftaler indgået på standardvilkår). Energitilsynet har kompetencen til at behandle afslag på anmodning om lageradgang i medfør af NGFL § 18, stk. 5.

Enhver har ret til – mod betaling og hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang – adgang til lager. Lagerselskabet skal i medfør af den sidste lovændring i NGFL § 18, stk. 2, 2.pkt., give adgang til systemet på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende vilkår.

Energitilsynets sekretariat har på baggrund af klager over de generelle standardvilkår været i dialog med DONG Lager ved vurderingen af betingelserne/rammerne for standardlageraftalen. I forbindelse med klagesagsbehandlingen fandt Energitilsynet, at de påklagede begrænsninger i standardlageraftalen afspejlede de fysiske rammer i lagrene. Tilsynet fandt dog, at DONG Lager skulle indsætte generelle kriterier for prissætning af specialydelser, som afviger fra standardlageraftalen. Dermed vil standardlageraftalen også kunne udgøre et rimeligt forhandlingsgrundlag for de kunder, som har et atypisk lagerbehov.

Konklusion: Energitilsynets sekretariat finder, at reglerne i NGFL giver de nødvendige redskaber til sikring af etablering af et velfungerende marked for lagerydelser.

2. Hvorvidt adgangen til naturgassystemet fungerer tilfredsstillende.

Naturgasforsyningsloven åbnede mulighed for tredjepartsadgang i 2000, med første kunde per 1. juli 2000. Herefter er der – i forbindelse med nedsættelse af grænserne for frie kunder – kommet flere transportkunder og nye leverandører til – en udvikling der er fortsat efter den fulde markedsåbning i 2004. De registrerede markedsaktører fremgår af hjemmesiden ”www.gasmarked2004.dk”.

Energitilsynet og Energitilsynets sekretariat har løbende behandlet sager vedrørende adgangsvilkår på transmissionsområdet (såvel tariffer som øvrige adgangsvilkår) og på lagerområdet (vilkår i standardlageraftale).

Sekretariat har fra starten af 2003 deltaget i følgegruppen til projektet ”Gasmarked2004”. Projektet havde til formål at sikre gennemførelsen af markedsliberaliseringen til 1. januar 2004, hvor alle kunder elektronisk og gebyrfrit skulle kunne skifte naturgasleverandør. Projektgruppen Gasmarked2004 bestod af en række undergrupper, der har stået for udarbejdelse af rapporter, regelsæt og guides, som udgør grundlaget for effektueringen af den fulde liberalisering.

Det er sekretariatets vurdering, at selskabernes samarbejde (som var hjemlet i den daværende NGFL § 23, stk. 1) og store arbejdsindsat muliggjorde den fulde liberalisering på trods af den korte tidsfrist hertil. Det er også sekretariatets vurdering – på det foreliggende grundlag – at markedsåbningen har fungeret meget tilfredsstillende. Der har været nogle problemer omkring dataleverancer i forbindelse med indkøring af nye IT systemet, men disse skulle efter sekretariats viden være klaret. Der er også tale om komplekse IT systemer og meget store datamængder, så indkøringproblemer ville næppe kunne være undgået.

Naturgasmarkedet er under udvikling og som anført ovenfor, er der kommet nye aktører til. Oplysninger fra selskaberne har også vist, at der fortsat sker kundeskift.

Det er sekretariatets vurdering – på det foreliggende grundlag – at adgangen til naturgassystemet fungerer tilfredsstillende. Valg af markedsmodel (som har betydning for samfakturering) har som anført været meget diskuteret af de deltagende selskaber i Gasmarked2004 projektet. I den sammenhæng vil sekretariatet gerne fremhæve, at der kan være en risiko for at samfakturering (som ministeren i medfør af naturgasforsyningslovens § 14, stk. 4, har hjemmel til at fastsætte regler om) - kunne gøre det vanskeligere for nye leverandører at komme ind på markedet – og dermed hæmme den fortsatte markedsudvikling. Så selvom mulighed for samfakturering umiddelbart ville være hensigtsmæssigt, finder sekretariatet, at spørgsmålet bør undersøges nærmere i dialog med markedsparterne.

Energitilsynets sekretariat vil fortsat bestræbe sig på at være i dialog med markedets parter, foretage analyser og undersøgelser af markedsforhold samt indgå i det internationale samarbejde. Såfremt sekretariatet herigennem eller via klager bliver opmærksom på, at der er problemer med markedsadgangen eller problemer eller u hensigtsmæssigheder i det hele taget, finder sekretariatet – *såfremt de foreslåede tilføjelser til loven bliver gennemført* – at naturgasforsyningsloven giver Energitilsynet de nødvendige kompetencer til at påbyde ændring heraf.

3. Om en høj grad af forsyningssikkerhed er tilgodeset.

Energitilsynet påser ikke overholdelse af forsyningssikkerheden og har derfor ikke specifikke bemærkninger på området. Men for god ordens skyld skal anføres, at tilsynet og sekretariatet selvsagt anerkender den begrænsning, som hensynet til forsyningssikkerheden medfører i adgangsvilkår for henholdsvis transmission (lægger beslag på nogle fleksibilitetsressourcer) samt lager (stiller krav til lagerfyldningsgraden i vinterperioden).

Det er yderligere tilsynets opgave at sikre, at der er en rimelig sammenhæng mellem kravene til forsyningssikkerhed og de begrænsninger, det bevirker i forhold til adgangsvilkårene for henholdsvis transmission og lager. Energitilsynet påser også i medfør af § 38, stk. 1 og 2, at nødforsyningsforpligtelsen udføres omkostningseffektivt.

NOTAT

15-12-2004
ISA
3/1120-8901-1862
/UL, JKM

Høringssvar

Med henblik på udarbejdelse af en redegørelse om lovovervågning af lov om naturgasforsyning har Energistyrelsen anmodet om Konkurrencestyrelsens vurdering af, hvorvidt naturgasforsyningsloven lever op til intentionerne bag lovforslaget.

KONKURRENCESTYRELSEN

Generelt mener Konkurrencestyrelsen, at den danske naturgasinfrastruktur i sin opbygning og driften af de forskellige led i infrastrukturen giver de rette muligheder for et konkurrenceudsat gasmarked. Den nuværende naturgasforsyningslov har med de ændringer, der er foretaget gennem de seneste år, betydet, at potentielle nye aktører inden for naturgashandel vil have gode muligheder for at få adgang til infrastrukturen på lige vilkår med de aktører, som også tidligere har været aktive. Specielt vurderes de fremskridt der er sket for adgangen til transmissionssystemet at være markante. I den forbindelse har den stadigt øgede adskillelse af transmissionsaktiviteter fra handelsaktiviteter formentlig været med til at give transmissions-selskabet øgede incitamenter til at skabe et fleksibelt system med gode muligheder for nye aktører til at komme ind på markedet.

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

Til trods for forbedringerne i infrastrukturen kan det dog konstateres, at markedet for naturgashandel især på engrosniveau stadig ikke fungerer effektivt. I den forbindelse kan det give anledning til konkurrencebegrænsninger, at DONG stadig sidder med en markedsandel på over 85 pct. Konkurrencestyrelsen har ligeledes fået en del henvendelser fra selskaber, der opererer på markedet, om det bekymrende i at markedet ikke fungerer effektivt og i høj grad er domineret af en enkelt aktør.

Problemet synes især at være en manglende adgang til selve gassen, og det er formentlig for en stor dels vedkommende ikke et problem, der kan løses af naturgasforsyningslovens bestemmelser.

Ikke desto mindre er der nogle mulige barrierer for konkurrence, der reguleres af loven. De henvendelser, som Konkurrencestyrelsen har fået, peger ligeledes på disse forhold, som i det følgende kort vil blive beskrevet.

1) For det første kan adgangen til oplagring af gas fungere mere optimalt. Ejerskabet af de to danske gaslagre er placeret i DONG Lager, og tredjeparter har i dag mulighed for forhandlet adgang til lagrene. Tredjeparter forhandler sig til en lageraftale med DONG med udgangspunkt i to standardaftaler, som Energitilsynet fører tilsyn med. Såfremt tredjeparten ønsker andre vilkår, end standardaftalen foreskriver, er det op til selskaberne selv at forhandle sig til en aftale.

Ud fra et konkurrencemæssigt perspektiv ville det være ønskeligt, at adgangen til lagrene foregår ved reguleret adgang. Risikoen er, at små tredjeparter ikke har tilstrækkelig forhandlingsstyrke til at opnå de samme lagerforhold som et stort selskab. Reguleret adgang vil gøre markedet for oplagring af gas mere gennemsigtigt for tredjeparter og sikre mindre selskaber en konkurrencedygtig adgang til oplagring af gas.

2) For det andet er det vigtigt, at reglerne for adgang til opstrømsledninger ikke virker hæmmende for konkurrencen. DONG har tidligere været eneaftager af naturgas fra Nordsøen. Gassen er blevet solgt til DONG på langvarige take-or-pay kontrakter. I forbindelse med Kommissionens og Konkurrencestyrelsens behandling af DONG/DUC gasaftalerne blev der indgået en aftale med parterne om, at DUC-parterne i en 5-årig periode vil sælge en mindre mængde gas til andre parter end DONG. Det har i første omgang resulteret i et salg af gas fra A. P. Møller - Mærsk via NOGAT-ledningen til Holland.

Hvis DUC-parterne (eller for den sags skyld andre parter) i stedet ville have et ønske om at sælge gas i Danmark, vil gassen skulle ledes igennem DONG's opstrømsledninger i Nordsøen. I dag er der forhandlet adgang til disse opstrømsledninger, hvilket efter Konkurrencestyrelsens vurdering ikke er optimalt for konkurrencen, når tredjeparter, som formentlig vil være konkurrenter til DONG, skal have adgang.

Selv om DONG har givet et tilsagn om at forbedre tredjeparters adgangsbetainger til opstrømsledninger, vil det ligesom for lagrene være hensigtsmæssigt at have reguleret adgang til opstrømsledninger.

3) Forsyningspligtige gasselskaber reguleres af Energitilsynet. Ved prisreguleringen kan der opstå et problem med at finde en effektiv reference for, hvad prisen på forsyningspligtigheden skal være. Inden for gas findes endnu ikke – som f.eks. Nord Pool – et egentligt dansk marked med en gennemsigtig og likvid prisdannelse. Energitilsynet har derfor vanskeligt ved at sammenligne de indberettede priser med en markedspris.

Energitilsynet søger at imødegå dette problem ved at regulere selskabernes omkostningseffektivitet samt derudover at inddrage en rimelig forrentning. Det enkelte selskabs omkostningseffektivitet vil blive vurderet i forhold til de øvrige selskaber ved hjælp af en benchmarking.

Selv om denne fremgangsmåde i princippet bør tilskynde de enkelte selskaber til omkostningseffektivitet, vil der efter Konkurrencestyrelsens vurdering stadig være en risiko for, at de forsyningspligtige selskaber i et vist omfang kan omgå reguleringen ved at have en forståelse for deres indbyrdes omkostningsniveau. Dermed vil reguleringen kunne miste noget af sin effekt.

FORMANDEN

energi

KLAGENÆVNET

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

**Frederiksborggade 15
1360 København K**

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

/ oversendes alene elektronisk /

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

**Vedr.: Høring vedrørende redegørelse til Folketinget om lovovervågning
for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning**

6. december 2004

J.nr.: 30-2

Eksp.nr.: 18476

TAT

Energiklagenævnet har fra Energistyrelsen modtaget udkast i forbindelse med høring vedrørende redegørelse til Folketinget om lovovervågning for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning

Energiklagenævnet skal henvise til de 6 afgørelser, nævnet har truffet på naturgasforsyningsområdet:

- afgørelse af 21. oktober 2004 om afslag på aktindsigt (j.nr. 31-12);
- af 20. oktober 2004 om betaling for flytning af stikledning (j.nr. 31-9);
- af 20. oktober 2004 om betaling for gas til forbrug (j.nr. 31-8);
- af 25. august 2003 om priser for benyttelse af transmissionssystem, (j.nr. 31-2 og 31-3);
- af 15. juli 2003 om præferencetarif for erhvervsgartnere (j.nr. 31-1);
samt
- af 22. januar 2002 om placering af gasmåler (j.nr. 97-2321-0001).

Afgørelserne er elektronisk tilgængelige fra Energiklagenævnets hjemmeside (www.ekn.dk).

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig

DANSK INDUSTRI

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377 · Fax 3377 3300
di@di.dk · www.di.dk

Energistyrelsen
Att.: Per Stokholm
Amaliegade 44
1256 København K

15. december 2004

Redegørelse til Folketinget om lovovervågning for lov om naturgasforsyning

Energistyrelsen har den 1. december 2004 - j.nr. 60341-0026 - anmodet om Dansk Industris vurdering af, hvorvidt lov om naturgasforsyning lever op til etablering af et velfungerende marked for naturgas.

Ligesom regeringen understregede i *Liberalisering af energimarkederne* fra september 2002, er DI enig i, at lavere tariffer for transport gennem gasdistributionsnettene vil fremme konkurrencen på naturgasmarkedet, og at lavere tariffer vil kunne opnås ved en langsommere gældsafvikling i de regionale gasselskaber.

Naturgas Fyn har gennemført en sådan politik, mens de øvrige regionale gasselskaber er bundet af den såkaldte Skt. Hans-aftale om gældsafvikling inden udgangen af 2014.

Det betyder, at gastransportpriserne er lavere på Fyn end i resten af landet. En af DI's medlemsvirksomheder med et gasforbrug på 10 mio. m³ ville således kunne spare 1 mio. kr. til gastransport, hvis den lå på Fyn og ikke i Jylland.

Ligesom regeringen var inde på i *Liberalisering af energimarkederne*, er der behov for en snarest normalisering af kapitalforholdene i naturgasdistributionsselskaberne. Det er ikke hensigtsmæssigt med fuld gældsafvikling inden udgangen af 2014 før nettene er udtjente.

Med venlig hilsen

Niels O. Gram
Chefkonsulent

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Energistyrelsen
Att.: Per Stokholm
Amaliegade 44
1256 København K

14. december 2004
kmn/ig

Høring vedrørende redegørelse til Folketinget om lovovervågning for lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning

Energistyrelsen har pr. e-mail af 1. december 2004 anmodet Dansk Fjernvarme om en vurdering af, hvorvidt loven lever op til intentionerne bag lovforslaget.

Dansk Fjernvarme kan oplyse, at vi generelt finder, at loven lever op til intentionerne om et velfungerende marked for naturgas på en tilfredsstillende måde.

Vi skal dog samtidig nævne, at vi fortsat finder det betænkeligt, at gaslagrene ikke er adskilt fra DONG, og i stedet indgår som en del af Gastra, således at der skabes sikkerhed for ens vilkår for alle aktører på markedet. Etablering af et uafhængigt lagerselskab kunne også være en mulighed.

Vi har ikke yderligere bemærkninger til det fremsendte materiale.

Med venlig hilsen
Dansk Fjernvarme

Karen Marie Nygaard

Til Per Stokholm, Energistyrelsen.

Amerada Hess ApS har ingen erfaring med, hvorvidt lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning lever op til intentionerne bag lovforslaget, idet loven ikke har haft betydning for vores aktiviteter.

Med venlig hilsen,

Jens R. Valeur
HSEQ Senior Advisor
Amerada Hess ApS
Ostergade 26 B
DK-1100 Copenhagen K
Denmark
Tlf. + 45 33 30 12 33
Fax. + 45 33 30 12 99